

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično gonjenje
lica odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br. IT-03-67-T

Datum: 29. jul 2010.

Original: FRANCUSKI

PRED PRETRESNIM VEĆEM III

U sastavu: sudija Jean-Claude Antonetti, predsedavajući
sudija Frederik Harhoff
sudija Flavia Lattanzi

Sekretar: g. John Hocking

Nalog od: 29. jula 2010.

TUŽILAC

protiv

VOJISLAVA ŠEŠELJA

JAVNI DOKUMENT

**NALOG PO ZAHTEVU OPTUŽENOG DA MU SE OBELODANE POVERLJIVI
DOKUMENTI IZ PREDMETA PROTIV BILJANE PLAVŠIĆ (BR. IT-00-39 I 40/1)**

Tužilaštvo:

g. Mathias Marcussen

Optuženi:

g. Vojislav Šešelj

I. UVOD

1. Pretresno veće III (dalje u tekstu: Veće) Međunarodnog suda za krivično gonjenje lica odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud), rešava po zahtevu Vojislava Šešelja (dalje u tekstu: optuženi), podnetom na javnom osnovu 18. februara 2010, da mu se obelodane svi poverljivi dokumenti korišćeni u predmetu protiv Biljane Plavšić (dalje u tekstu: Zahtev).¹ Tužilaštvo je na Zahtev odgovorilo 2. marta 2010. (dalje u tekstu: Odgovor).²

II. ARGUMENTI STRANA U POSTUPKU

A. Argumenti izneti u Zahtevu

2. Optuženi u Zahtevu traži da mu se na osnovu pravila 75(G) Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik) obelodane sledeći dokumenti korišćeni u predmetu protiv Biljane Plavšić (dalje u tekstu: predmet *Plavšić*): 1) sve poverljive izjave date tužilaštvu i svi poverljivi razgovori koje je vodilo tužilaštvo, 2) svi transkripti pretresa održanih na zatvorenoj sednici, 3) svi poverljivi dokazni predmeti, 4) svi poverljivi i *inter partes* zahtevi i dodaci, kao i sve poverljive odluke Pretresnog veća koje je rešavalo u predmetu *Plavšić*.³

3. Optuženi u prilog Zahtevu ističe da se, nakon uvida u optužnice protiv njega i Biljane Plavšić, oba predmeta preklapaju zbog toga što postoji neksus između činjeničnog osnova navoda protiv njega i protiv Biljane Plavšić.⁴ Optuženi tvrdi da je legitimna forenzička svrha pokazana činjenicom da je on optužen za učestvovanje u udruženom zločinačkom poduhvatu u dogovoru s drugim učesnicima, među kojima je bila i Biljana Plavšić.⁵ Pored toga, optuženi tvrdi da se dva predmeta i geografski preklapaju.⁶

¹ Podnesak broj 444: Zahtev prof. dr. Vojislava Šešelja da pristupi poverljivom materijalu u predmetu *Tužilac protiv Biljane Plavšić* (IT-00-39 i 40/1) – "Bosna i Hercegovina", podnet 18. februara 2010, engleska verzija zavedena 24. februara 2010. (dalje u tekstu: Zahtev).

² Odgovor tužilaštva na zahtev optuženog da pristupi poverljivom materijalu u predmetu *Tužilac protiv Biljane Plavšić* (IT-00-39 i 40/1), 2. mart 2010. (dalje u tekstu: Odgovor).

³ Zahtev, par. 3.

⁴ Zahtev, par. 13.

⁵ Zahtev, par. 12.

⁶ Zahtev, par. 13.

4. Optuženi traži da mu se odobri pristup traženim dokumentima zbog toga što oni mogu biti potrebni za pripremu njegove odbrane.⁷

B. Argumenti izneti u Odgovoru

5. Tužilaštvo u uvodu Odgovora konstatuje da je, budući da u ovom trenutku nijedno veće ne rešava u predmetu *Plavšić*, Zahtev primereno podnet ovom Veću.⁸

6. Tužilaštvo se u suštini ne protivi obelodanjivanju *inter partes* dokumenata koji se neposredno odnose na krivična dela optuženog ili na njegovo učestvovanje u udruženom zločinačkom poduhvatu,⁹ osim u slučaju dokumenata u spisu koji nisu prihvaćeni kao dokazni materijal, poput poverljivih podnesaka.¹⁰ Pored toga, tužilaštvo tvrdi da optuženi nije pokazao kako bi mu pristup materijalu koji nije dokazni pomogao u pripremi odbrane.¹¹

7. Osim toga, tužilaštvo se protivi obelodanjivanju svih *ex parte* dokumenata iz predmeta *Plavšić*.¹²

8. Na kraju, što se tiče poverljivih dokumenata podložnih ograničenjima na osnovu pravila 70 Pravilnika, tužilaštvo ističe da će ti dokumenti biti obelodanjeni optuženom nakon što se dobije prethodna saglasnost davalaca informacija.¹³

III. MERODAVNO PRAVO

9. Pravilo 75(G) Pravilnika propisuje:

Strana u drugom postupku koja želi da se zaštitne mere određene u prvom postupku ukinu, izmene ili pojačaju mora se obratiti:

- i) veću koje rešava u prvom postupku, bez obzira na njegov sastav; ili
- ii) ako u prvom postupku više ne rešava nijedno veće, onda veću koje rešava u drugom postupku.

⁷ Zahtev, par. 13.

⁸ Odgovor, par. 2.

⁹ Odgovor, par. 4 i 20-A.

¹⁰ Odgovor, par. 5, 17-18.

¹¹ Odgovor, par. 5, 17.

¹² Odgovor, par. 11.

¹³ Odgovor, par. 12.

10. Jurisprudencija razlikuje tri kategorije poverljivih dokumenata: 1) *inter partes* dokumente; 2) *ex parte* dokumente; i 3) dokumente na osnovu pravila 70 Pravilnika. Za svaku od tih kategorija važe zasebni uslovi pristupa.¹⁴

11. S obzirom na to da se u Zahtevu ne govori o *ex parte* dokumentima, razmatranje merodavnog prava biće ograničeno na *inter partes* dokumente.

12. Što se tiče poverljivih *inter partes* dokumenata, strana u postupku ima pravo da zatraži pristup dokumentima iz nekog drugog postupka na Međunarodnom sudu koji bi joj pomogao u pripremi izvođenja dokaza ukoliko je identifikovana ili opisana opšta priroda traženog materijala¹⁵ i ako je za svaki takav pristup pokazana legitimna forenzička svrha.¹⁶ Pre nego što odobri zahtev za pristup poverljivim dokumentima, pretresno veće mora da se uveri da je strana u postupku koja je podnela zahtev pokazala da postoji "vjerovatnoća da bi pristup zatraženom materijalu suštinski pomogao moliocu u izvođenju dokaza ili da makar postoje dobri izgledi da bi mu pomogao".¹⁷ Taj uslov je ispunjen čim strana u postupku koja je podnela zahtev pokaže "nexus između predmeta molioca i predmeta iz kojih su materijali zatraženi", odnosno geografsko, vremensko ili stvarno preklapanje dva predmeta.¹⁸

13. Pored toga, dokumenti se mogu smatrati poverljivim zbog činjenice da je njihovo korišćenje podložno ograničenjima na osnovu pravila 70 Pravilnika. U tom slučaju, "ni materijal koji je u skladu s pravilom 70 dostavljen bilo tužilaštvu bilo odbrani u nekom predmetu ni njegov izvor ne mogu biti objelodanjeni optuženom u nekom drugom predmetu bez prethodnog pristanka [izvora], nezavisno od toga da li je taj materijal korišćen kao dokaz u nekom ranijem predmetu".¹⁹

¹⁴ Odluka po Stanišićevom zahtevu za pristup poverljivom materijalu u predmetu *Šešelj* u skladu s pravilom 75(G)(i), 24. april 2008. (dalje u tekstu: Odluka u vezi sa Stanišićem), par. 11.

¹⁵ V. Odluka u vezi sa Stanišićem, par. 12; *Tužilac protiv Dragomira Miloševića*, predmet br. IT-98-29/1-A, Odluka po Zahtjevu Radovana Karadžića da mu se dozvoli pristup povjerljivom materijalu iz predmeta *Dragomir Milošević*, 19. maj 2009. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Milošević*), par. 7.

¹⁶ Odluka u predmetu *Milošević*, par. 7; Odluka u vezi sa Stanišićem, par. 12.

¹⁷ Odluka u predmetu *Milošević*, par. 8; Odluka u vezi sa Stanišićem, par. 12.

¹⁸ Odluka u vezi sa Stanišićem, par. 12; Odluka u predmetu *Milošević*, par. 8.

¹⁹ Odluka u vezi sa Stanišićem, par. 14.

IV. DISKUSIJA

A. Uvodno pitanje o nadležnosti Veća

14. Veće konstatuje da je, s obzirom na to da nijedno veće u ovom času ne rešava u predmetu *Plavšić*, na osnovu pravila 75(G)(ii) stvarno nadležno da reši po Zahtevu.

B. O poverljivim *inter partes* dokumentima

15. Veće konstatuje da optuženi traži pristup četirima tipovima poverljivih *inter partes* dokumenata korišćenim u predmetu *Plavšić*, naime 1) svim poverljivim izjavama datim tužilaštvu i svim poverljivim razgovorima koje je vodilo tužilaštvo, 2) svim transkriptima pretresa održanim na zatvorenoj sednici, 3) svim poverljivim dokaznim predmetima, 4) svim poverljivim i *inter partes* zahtevima i dodacima, kao i svim poverljivim odlukama Pretresnog veća.²⁰

16. Veće smatra da su poverljivi dokumenti korišćeni u predmetu *Plavšić* kojima optuženi traži pristup u dovoljnoj meri identifikovani i da je njihova opšta priroda precizno navedena.

17. Što se tiče vremenskog, činjeničnog i geografskog nekusa ovog predmeta i predmeta *Plavšić*, Veće pre svega konstatuje da se Optužnica protiv optuženog odnosi na period od 1. avgusta 1991. do septembra 1993,²¹ a da se Optužnica protiv Biljane Plavšić odnosi na period od 1. jula 1991. do 30. decembra 2002.²² Shodno navedenom, Veće smatra da postoji delimično, ali dovoljno vremensko preklapanje predmeta.

18. Što se tiče činjeničnog preklapanja, Veće konstatuje da se podnosilac Zahteva tereti za navodno učestvovanje u udruženom zločinačkom poduhvatu, postupajući u saradnji s drugim učesnicima, među kojima je bila i Biljana Plavšić.²³ Veće smatra da se radi o dovoljnom činjeničnom preklapanju.

²⁰ Zahtev, par. 3.

²¹ Treća izmenjena optužnica, zavedena 7. decembra 2007, francuska verzija zavedena 2. januara 2008, par. 8(a), 15, 18, 28, 31, 34 (dalje u tekstu: Optužnica protiv Vojislava Šešelja).

²² Izmenjena konsolidovana optužnica, zavedena 31. januara 2002, par. 15, 18, 24, 27.

²³ Optužnica protiv Vojislava Šešelja, par. 8(a).

19. Na kraju, što se tiče geografskog preklapanja, Veće primećuje da je Biljana Plavšić osuđena isključivo za krivična dela počinjena u Bosni i Hercegovini (dalje u tekstu: BiH).²⁴ Optužnica u ovom predmetu pokriva geografski šire područje, s obzirom na to da su u njoj navedena krivična dela počinjena u BiH, ali i u Hrvatskoj i Vojvodini.²⁵ Veće smatra da postoji delimično, ali dovoljno geografsko preklapanje.

20. Što se tiče dokumenata koji nisu prihvaćeni u predmetu *Plavšić*, poput svih poverljivih *inter partes* podnesaka ili poverljivih odluka, Veće podseća da je Međunarodni sud utvrdio da je jedini traženi uslov za pristup poverljivim *inter partes* dokumentima iz nekog spisa da postoje "dobri izgledi" da poverljivi dokumenti strani u postupku koja je podnela zahtev suštinski pomognu u izvođenju dokaza, ali da nije neophodno da se objasni zbog čega bi svaki od tih dokumenata mogao biti koristan.²⁶ Osim toga, Veće podseća da princip jednakosti sredstava podrazumeva da optuženi bude u istoj situaciji kao i tužilaštvo, koje ima pristup svim podnescima podnetim *inter partes*, kako bi mogao razumeti postupak i dokaze i oceniti njihovu relevantnost za svoj predmet.²⁷ Shodno tome, kad optuženi dobije odobrenje za uvid u poverljive dokazne predmete ili poverljive iskaze, odnosno iskaze date na zatvorenoj sednici u nekom drugom predmetu pred Međunarodnim sudom, trebalo bi da mu se omogući i pristup zahtevima, podnescima, odlukama i transkriptima pretresa koji se na njih mogu odnositi.²⁸

21. Veće stoga smatra da, u skladu s primenom principa jednakosti sredstava, pristup optuženog 1) svim poverljivim izjavama i razgovorima, 2) svim transkriptima pretresa održanim na zatvorenoj sednici, 3) svim poverljivim dokaznim predmetima, 4) svim poverljivim i *inter partes* zahtevima i dodacima, kao i svim poverljivim odlukama, može optuženom pomoći u pripremi odbrane.

²⁴ Presuda o kazni izrečena Biljani Plavšić u prvostepenom postupku, 27. februar 2003, par. 8.

²⁵ V. Optužnica protiv Vojislava Šešelja, par. 6, 12, 14.

²⁶ *Tužilac protiv Vidoja Blagojevića i Dragana Jokića*, predmet br. IT-02-60-A, Odluka po Zahtjevu Radivoja Miletića za pristup poverljivim informacijama, 9. septembar 2005. (dalje u tekstu: Odluka u vezi s Miletićem), str. 4.

²⁷ Odluka u vezi s Miletićem, str. 4.

²⁸ Odluka u predmetu *Milošević*, par. 11-12.

C. O ex parte dokumentima

22. Veće konstatuje da se tužilaštvo protivi obelodanjivanju poverljivih *ex parte* dokumenata iz predmeta *Plavšić*, ali ističe da mu se optuženi nije obratio sa zahtevom za obelodanjivanje poverljivih *ex parte* dokumenata, te da stoga ne treba da reši po tom pitanju.

D. O dokumentima koji podležu pravilu 70 Pravilnika

23. Veće smatra da poverljiva dokumentacija koju su strane u postupku u ovaj spis uvrstile na osnovu pravila 70 Pravilnika može biti obelodanjena optuženom samo ako se dobije pristanak lica ili entiteta koja ju je dala. S obzirom na to, Veće odobrava pristup optuženog navedenoj dokumentaciji pod uslovom da se prethodno pribavi traženi pristanak.

V. DISPOZITIV

24. Iz tih razloga, na osnovu pravila 70 i 75 Pravilnika o postupku i dokazima, Veće **DELIMIČNO ODOBRAVA** Zahtev i;

(a) **NALAŽE** tužilaštvu da Sekretarijatu Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Sekretarijat), u roku od 30 dana od donošenja ove odluke, navede dokumente dostupne *inter partes* iz pretpretresne i pretresne faze postupka u predmetu *Plavšić*, koji nisu obuhvaćeni pravilom 70 Pravilnika, kako bi mogli biti obelodanjeni optuženom, odnosno sledeće dokumente:

(i) sve iskaze i transkripte pretresa održanih na zatvorenoj i delimično zatvorenoj sednici;

(ii) sve poverljive dokazne predmete;

(iii) sve poverljive *inter partes* podneske; i

(iv) sve poverljive *inter partes* odluke Veća.

(b) **NALAŽE** tužilaštvu da identifikuje dokumente koji podležu pravilu 70 Pravilnika i da odmah stupi u kontakt s davaocem informacija kako bi se uverilo da li on pristaje da dokument bude obelodanjen, a da nakon toga obavesti Sekretarijat o odgovoru davaoca informacija;

- (c) **NALAŽE** Sekretarijatu Međunarodnog suda da optuženom odmah obelodani poverljive *inter partes* dokumente, koje će tužilaštvo identifikovati u skladu s procedurom navedenom u stavu (a);
- (d) **NALAŽE** Sekretarijatu da ne obelodanjuje nijedan dokument koji podleže pravilu 70 Pravilnika dok ga tužilaštvo ne obavesti da je dobilo pristanak davaoca informacija, u skladu s gore navedenim stavom (b), i to čak i ako je davalac informacija već pristao da navedeni dokument bude korišćen u nekom ranijem predmetu. Ako pristanak davaoca dokumenata koji podležu pravilu 70 Pravilnika ne bude dobijen, ti dokumenti neće biti obelodanjeni;
- (e) **NALAŽE** da – osim u slučaju izričitog odobrenja Veća, kad ono bude smatralo da je u dovoljnoj meri pokazano da je obelodanjivanje gore definisanih poverljivih *inter partes* dokumenata trećim licima apsolutno neophodno za pripremu odbrane optuženog – optuženi, njegov tim odbrane i svi saradnici koji dobiju nalog ili dopuštenje da se upoznaju s predmetnim dokumentima, ne smiju
- (i) obelodaniti trećim licima identitet svedoka, njihove adrese, pismene izjave, transkripte iskaza, dokazne predmete ili bilo koje druge informacije koje bi mogle omogućiti njihovu identifikaciju i koje bi predstavljale kršenje poverljivosti postojećih zaštitnih mera;
 - (ii) obelodaniti trećim licima poverljive, dokumentarne ili druge dokazne predmete, ili otkrivati, u celosti ili delimično, sadržaja bilo kojeg poverljivog dokaza u ovom predmetu;
 - (iii) stupiti u kontakt s bilo kojim svedokom čiji je identitet zaštićen.

Ako za potrebe pripreme odbrane optuženog poverljivi dokumenti budu obelodanjeni trećim licima nakon odobrenja Veća, svaka osoba koja ih dobije biće obaveštena o tome da ne sme da kopira, reprodukuje ili objavljuje, u celosti ili delimično, nijednu poverljivu informaciju, ili da je obelodanjuje nekoj drugoj osobi; pored toga, ako je neko lice dobilo neki od tih dokumenata, treba da ga vrati optuženom, njegovom timu odbrane ili bilo kojem licu koje su ovi ovlastili čim mu više ne bude potreban za pripremu odbrane.

Prevod

Za potrebe stava (e), treća lica ne podrazumevaju: i) optuženog, ii) njegov tim odbrane, iii) sve saradnike koji su dobili nalog ili odobrenje za uvid u poverljive dokumente, i iv) osoblje Međunarodnog suda, uključujući službenike tužilaštva.

Ako se neki član tima odbrane optuženog koji je dobio odobrenje za uvid u poverljive dokumente podnete *inter partes* u predmetu *Plavšić* povuče iz ovog predmeta, on će Sekretarijatu vratiti sve poverljive dokumente koji mu budu dostavljeni na temelju ove odluke.

(f) **PODSEĆA** da, bez posledica po primenu ove odluke, sve zaštitne mere prvobitno određene u predmetu *Plavšić* i dalje ostaju na snazi pred ovim Većem na osnovu pravila 75(F)(i) Pravilnika.

Sastavljeno na engleskom i na francuskom jeziku, pri čemu je merodavan tekst na francuskom.

/potpis na originalu/

Jean-Claude Antonetti,
predsedavajući

Dana 29. jula 2010.
U Hagu (Holandija)

[pečat Međunarodnog suda]